

El camí de les rajoles grogues

Sobre com facilitar la lectura de la bona literatura

*De vegades no ets tu qui tria els llibres,
són els llibres els que t'escullen a tu.*

(Rubin "Hurricane" Carter)

L'escola proposa diferents tipus de lectures. Unes són *lectures documentals* que presenten informacions veritables i il·lustren sobre aspectes concrets, de la història o de la ciència, per exemple.

Hi ha unes altres lectures que són *fragments d'obres literàries* que emprem amb una intenció concreta, coneguda pel mestre i pels infants, per aprendre una estratègia de lectura.

Hi ha, finalment, la lectura de la *literatura infantil i juvenil*. Els mestres busquem obres potents, adaptades als interessos dels infants i que donin resposta a les preguntes que ells es fan sobre el món i sobre la vida. Solen ser narracions accessibles, amb aventures que diverteixin, novel·les que parlen d'amistat, de generositat, de solidaritat. Procurem que el contingut sigui ric i que el vocabulari no sigui massa difícil perquè sinó l'infant perd el desig de llegir.

L'objectiu sempre és el mateix: que entenguin la lectura. Per aconseguir-ho proposem, de vegades, diversos jocs o accions que ajudin a la seva comprensió. Tres dels més usuals són:

- *Lectura en bicicleta*. Un alumne s'emporta el llibre a casa i llegeix un capítol que després ha d'explicar als companys. A continuació, passa l'exemplar a un segon company que fa el mateix i així successivament. Es tracta d'entendre què ha passat en cada capítol i ser capaços de fer-lo viure amb les pròpies paraules.
- *Lectura trencaclosques*. El mestre distribueix aleatòriament un fragment d'un llibre i es fa una lectura silenciosa individual. Després, es llegeixen els fragments i els alumnes, que estan molt atents, van descobrint i ordenant el fil de la història.
- *El concurs de lectura col·lectiva*. Distribuïts en grups. Quan s'acaba de llegir una pàgina el mestre fa una pregunta i qui la sap aixeca la mà i indica un company d'un altre equip perquè la contesti. Qui l'encerta s'anota un punt.

I, a més a més de jugar, també poden *llegir un conte als companys de cicle infantil, presentar el seu llibre preferit, escriure la contraportada* del llibre a la seva manera, etc.

Hem d'actuar com la bruixa bona del conte *El màgic d'Oz* indicant i acompanyant els infants pel camí groc que ens ha de dur a tots plegats a la Ciutat Maragda, inevitablement.

La pràctica: El regne de Kensuke

El joc de la mona

Edat:	A partir de 10 anys
Nombre d'alumnes:	Petit grup (3-4 jugadors)
Objectius:	Fer el tast d'un llibre. Presentar una novel·la i invitar a llegir-la.
Recursos	Temps: Una sessió
	Espai: Biblioteca o aula
	Material: Llibre "el regne de Kensuke" Joc de 25 cartes 12 fragments del llibre Regles del joc

*El regne de Kensuke*¹ és un llibre magnífic d'en Michael Morpugo, l'autor anglès conegut recentment per l'obra *Cavall de guerra*. Explica la història d'un noi d'onze anys que fa la volta al món en un veler, en companyia dels seus pares, fins que una tempesta el fa caure a l'aigua i desapareix. El noi prova de no ofegar-se però perd la consciència per cansament. Quan es desperta es troba en una illa perduda on només hi viu un japonès, de nom Kensuke, supervivent de la Segona Guerra Mundial.

A l'escola el presentem mitjançant un joc basat en les conegudes normes del *Joc de la mona*, però en lloc de les cartes tradicionals usem les imatges del llibre. L'objectiu del joc és desfer-se de la carta *Kensuke*.

Desenvolupament del joc

- El grup designa segons un criteri acordat (el més jove, el més alt, etc.) el jugador que comença.
- El primer jugador llença una carta al jugador situat a la seva dreta: Si la carta li permet completar una parella (dues cartes iguals), pot deixar-la damunt la taula a la vista de tots i agafar el fragment corresponent a l'episodi del llibre on passa l'acció que indica el dibuix. (Les cartes i el fragment tenen una numeració que facilita la seva identificació). El jugador llegeix en veu alta el fragment a la resta de companys.
- Sempre que s'aconsegueix fer una parella es procedeix de la mateixa manera.
- En acabar la lectura el jugador deixa que el següent company li agafi una de les cartes que té a la mà.
- Si la carta que li ha deixat el primer jugador és el *Kensuke* o una que no fa parella, l'ha d'agafar i deixar que el següent jugador li prengui una de les seves.
- Es continua el joc de la mateixa manera. El jugador de la dreta pren una carta de la mà del jugador anterior, si fa parella llegeix el fragment i les deixa sobre la taula.
- S'acaba el joc quan s'han llegit els dotze fragments i un jugador es queda amb la carta *Kensuke*.

En acabar el joc, el mestre intervé i fa una breu explicació de la novel·la, invitant els nois i noies a llegir-la després d'haver fet un tastet de dotze moments significatius.

Jaume Centelles

(1) MORPUGO, Michael. *El regne de Kensuke*. Barcelona: La magrana, 2003.
En Castellà: MORPUGO, Michael. *El reino de Kensuke*. Barcelona: RBA, 2007.

Paraules clau: lectura en veu alta, literatura juvenil, joc de la mona, lectura individual, animació.